

Monitoringsverslag 2025

Montferland Energieneutraal

Inhoudsopgave

Een uitvoeringskader met projectagenda's	blz. 3
THEMA 1: Duurzaam Wonen (huishoudens)	blz. 4
THEMA 2: Duurzame Gebouwen (niet-huishoudens)	blz. 14
THEMA 3: Duurzame Opwek	blz. 19
THEMA 4: Duurzame Bewustwording, Communicatie & Monitoring	blz. 25

Een uitvoeringskader met projectagenda's

Inleiding

Als regio en gemeente streven we ernaar om uiterlijk in 2050 energieneutraal te zijn. Dit hebben we afgesproken in het herijkte **Akkoord van Groenlo** (2023). Op basis van die doelstelling is er regionaal en per gemeente gewerkt aan het opstellen van een uitvoeringsdocument. Hoe we als regio uiterlijk in 2050 energieneutraal willen worden is vastgelegd in het **Regionaal Uitvoeringsprogramma Energietransitie Achterhoek** (2023). In Montferland is dat regionale programma vertaald naar ons eigen **Uitvoeringskader Montferland Energieneutraal 2024-2027**. In dat Uitvoeringskader staat hoe we de komende jaren als gemeente met de energietransitie aan de slag gaan.

Uitvoeringskader: focus per thema en werken met jaarlijkse projectagenda's

Het uitvoeringskader Montferland Energieneutraal 2024-2027 bestaat uit 4 thema's: **Duurzaam Wonen, Duurzame Gebouwen, Duurzame Opwek** en **Duurzame Bewustwording, Communicatie & Monitoring**. Per thema zijn in het uitvoeringskader concrete doelen gesteld om in een periode van 4 jaar naartoe te werken. Op basis daarvan stellen we jaarlijks een **projectagenda** op waarin we de projecten van dat jaar vastleggen. We monitoren de voortgang van de projecten jaarlijks en rapporteren daarover aan de gemeenteraad. Daarnaast vindt er regionaal monitoring plaats op waar we staan met het bereiken van onze hoofddoelstelling 'energieneutraal uiterlijk in 2050' en monitoren we de voortgang van de Regionale Energiestrategie.

Door te werken met een meerjarig uitvoeringskader op hoofdlijnen en een jaarlijkse, concrete projectagenda wordt enerzijds duidelijk waar we de komende jaren mee aan de slag gaan, maar behouden we anderzijds de flexibiliteit om in te springen op nieuwe ontwikkelingen. De energietransitie is tenslotte continu in beweging.

Monitoringsverslag 2025

De projectagenda 2025 bestond in totaal uit 24 projecten verdeeld over de 4 thema's. In dit monitoringsverslag worden de behaalde projectresultaten in 2025 weergegeven.

Dit jaar hebben we wederom gezien dat de energietransitie een proces van 'de lange adem' is, waar resultaten meestal niet direct zichtbaar zijn ten opzichte van de gemaakte inspanningen. Toch zijn er in 2025 zeker successen behaald. We zien bijvoorbeeld een stijgende lijn van het aantal inwoners dat gebruik maakt van de dienstverlening van ons Energieloket Achterhoek. En ook de Isolatie Subsidie Achterhoek weet men goed te vinden. 2025 was ook het jaar waarin hard gewerkt is om de Regionale Energiestrategie 2.0 vast te laten stellen door de 8 Achterhoekse colleges (in januari 2026). Daarmee is het nog niet ingevulde deel van de opwek-opgave 2030 vastgelegd en verdeeld over de gemeenten. Tot slot is extra veel ingezet op bewustwording en communicatie dit jaar, o.a. middels enquêtes en de Klimaatweek. De daarbij opgedane inzichten worden gebruikt voor diverse projecten dan wel beleidsontwikkelingen die in 2026 plaats gaan vinden.

THEMA 1: Duurzaam Wonen (huishoudens)

- We streven ernaar dat 60% van de woningen een energielabel van B of hoger heeft in 2026.
- We streven ernaar dat Didam-Noord¹ en 's-Heerenberg-Oost/Lengel in 2035 aardgasvrij zijn.

¹ Na vaststelling van het Uitvoeringskader 2024-2027 is besloten om eerst voor heel Didam te onderzoeken welke aardgasvrije oplossingen er mogelijk zijn. Zo is er een totaalbeeld van waar collectieve dan wel individuele oplossingen kansrijk zijn. Vervolgens wordt bepaald welke wijken binnen Didam als eerste opgepakt worden.

Beleid

	Resultaat 2025
<p>Transitievisie Warmte</p>	<p>Het beleid is actueel, maar in 2025 is gestart met het updaten van de Transitievisie Warmte tot een Programma Warmte-Koude. Hier is veel voorbereidend werk voor verzet in de regionale werkgroep Warmte (zie Regionale samenwerking). Het nieuwe Programma Warmte-Koude zal in Q4 2026 worden vastgesteld.</p> <p>Programma Warmte-Koude In het Programma Warmte-Koude maken we een integrale afweging om te komen tot een prioritering en tijdspad van de wijken waar we gaan starten met een traject richting aardgasvrij. Vervolgens zal er per wijk een uitvoeringsplan worden opgesteld om te komen tot een definitieve keuze voor een warmteoplossing en hoe en wanneer deze te realiseren.</p> <p>Gezette stappen</p> <ul style="list-style-type: none"> • We hebben gebruik gemaakt van het ondersteuningsaanbod vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) om tot een eerste aanzet van ons Programma Warmte-Koude te komen. Hiervoor zijn meerdere sessies georganiseerd over onderwerpen die een plek moeten krijgen in het Programma Warmte-Koude. Denk aan: technisch-economische analyses van aardgasvrije oplossingen, benodigde financiën, hoe koelingsbehoefte mee te nemen in de plannen, hoe de MER (beoordeling) ingebracht moet worden en zeker ook hoe participatie binnen de warmtetransitie kan worden ingebed. • Regionaal is er een bronnenstrategie uitgevoerd om te onderzoeken welke duurzame warmtebronnen er wel of juist niet beschikbaar zijn. • Er zijn intern gesprekken gevoerd met Sociaal Team, team Beheer Openbare Ruimte en de collega's van Klimaatadaptatie. De uitkomsten hiervan gaan we in 2026 verder uitwerken en een plek geven in het Programma.
<p>Energiearmoede-aanpak (2022), actieplan 2026-2027</p>	<p>Het beleid is actueel t/m 2025. In Q4 2025 is een actieplan opgesteld voor 2026-2027, gezien de verlenging van de beschikbare Rijksmiddelen t/m 2027. Daarbij borduren we voort op de bestaande producten en diensten, hoe we die kunnen verbeteren en actiever kunnen promoten bij een grotere doelgroep (zie ook Projecten). Dit pakken we steeds samen met het Energieloket en de regionale werkgroep op, zodat er (nog) meer uniformiteit ontstaat in de regio en we van elkaar leren (zie ook Regionale samenwerking). Ook gaan we meer gebruik maken van warme contacten met bijvoorbeeld lokale organisaties om de doelgroep te bereiken.</p>

Regionale samenwerking

	Resultaat 2025
Werkgroep energiearmoede	De werkgroep heeft samen met het Energieloket geëvalueerd hoe de aanpak energiearmoede bij alle gemeenten verloopt en waar er kansen liggen voor verbetering. Deze zijn meegenomen in het vervolg van Bespaarhulp aan Huis en bij de verlenging van de duurzame witgoedregeling. Ook is er samengewerkt om te komen tot een uniforme subsidieregeling Isolatiesubsidie Laag Inkomen Achterhoek die in Q1 2026 live gaat. Door allen dezelfde voorwaarden te hanteren, is de regeling voor het Energieloket makkelijker uit te voeren namens de gemeenten.
Werkgroep Nationaal Isolatieprogramma (Lokale Aanpak Isolatie)	Montferland is ambtelijk voorzitter van de regionale werkgroep en de Montferlandse wethouder Duurzaamheid is bestuurlijk trekker van dit onderwerp. De werkgroep heeft een nieuwe, eenvoudigere isolatiesubsidieregeling opgesteld die door alle deelnemende gemeenten is vastgesteld. Sinds september 2025 is deze nieuwe eenvoudigere regionale subsidieregeling (Isolatie Subsidie Achterhoek) in werking.
Werkgroep Ecologie in de warmtetransitie (natuurinclusief isoleren)	De regionale aanbesteding voor het opstellen van een SoortenManagementPlan (SMP) is in 2025 afgerond. In Montferland start de uitvoering in 2027 (zie ook project 5).
Werkgroep Energieloket Achterhoek	Werkgroep die bijstuurt en reflecteert op alle (basis)activiteiten die onder zijn of worden gebracht bij het Energieloket en afstemming over de financiering daarvan (via DAEB-constructie; Dienst van Algemeen Economisch Belang). In 2025 is nagedacht over de bestuursopdracht en dienstverleningsovereenkomst met het Energieloket. De werkgroep heeft daarbij gekeken hoe de samenwerking met het Energieloket toekomstbestendiger en efficiënter kan worden ingericht, met meer aandacht voor de rolverdeling (opdrachtgever/opdrachtnemer). Hiertoe wordt in 2026 besloten.

Werkgroep Warmte

Door de werkgroep is regionaal een adviesbureau geworven die een bronnenstrategie heeft uitgevoerd. Daarmee is onderzocht welke duurzame warmtebronnen er wel of juist niet beschikbaar zijn in de Achterhoek. Ook wordt er regionaal nauw samengewerkt om zo veel mogelijk uniformiteit te creëren in de Achterhoekse Programma's Warmte-Koude. Hiervoor zijn in 2025 inhoudelijke sessies georganiseerd; de Achterhoekse Warmtetransitietafels. Het kiezen van een gezamenlijke koers in de warmtetransitie is o.a. van belang bij de opdrachtverlening aan ons gezamenlijke Energieloket, die ook een rol zal gaan spelen bij de uitvoering. Om de regionale afstemming rondom de warmtetransitie goed te coördineren is er een regiocoördinator Warmte aangesteld.

Projecten

1A: Energiebesparing huishoudens

		Resultaat 2025
1	Lokale Aanpak Isolatie (vanuit Nationaal Isolatieprogramma²)	<p>De subsidieregeling Isolatie Subsidie Achterhoek (ISA) is vanaf september versimpeld en gepromoot via een campagne. We zien een duidelijk verband tussen de uitgebreide, intensieve communicatiecampagne en een toename in het aantal aanmeldingen.</p> <p>In 2025 zijn er in Montferland 173 subsidies uitbetaald. Dat is 84% van het doel voor 2025 (dat was namelijk 206 subsidies). Het totaal aantal aanmeldingen voor de ISA in 2025 is 271. Er zitten dus nog flink wat aanvragen in de pijplijn (o.a. dankzij de actieve campagne in het najaar), waarmee het doel ruimschoots wordt gehaald.</p> <p>Regionaal doen we het met 84% als gemeente erg goed. Alleen Doesburg en Oost Gelre hebben een hoger uitbetalingspercentage t.o.v. het gestelde gemeentelijke doel.</p>
2	Energiearmoede-aanpak uitvoeren	<p>De Montferlandse aanpak energiearmoede is gebaseerd op 8 pijlers die we sinds 2022 uitvoeren met verschillende projecten. In 2025 waren dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bespaarhulp aan Huis (energiemaatjes) i.c.m. duurzame witgoedregeling <p>Energiecoaching i.c.m. vouchers voor energiebesparende maatregelen en duurzaam witgoed, waarmee huishoudens met een laag besteedbaar inkomen worden ondersteund bij het verlagen van het energieverbruik en de energierekening. In 2025 hebben 101 huishoudens zich aangemeld, waarvan 89 hebben deelgenomen. 78 huishoudens hebben een bestelling geplaatst in de bespaarshop. Met de aangeschafte en geïnstalleerde bespaarproducten bereikten zij een gemiddelde energiebesparing van €173 per jaar. Verder zijn er in 2025 60 stuks witgoed vervangen door energiezuinigere exemplaren.</p>

² **NIP = Nationaal Isolatieprogramma.** Het doel van het Nationaal Isolatieprogramma is om landelijk 2,5 miljoen woningen te isoleren in de periode tot en met 2030, met de nadruk op de 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen (label E, F en G) waarbij één of meerdere stappen worden gezet richting de standaard voor woningisolatie.

		<ul style="list-style-type: none"> • Isolatiesubsidiereregeling Bespaar met Elkaar Een regeling die speciaal is opgetuigd voor woningeigenaren met een laag inkomen. Hiermee kunnen zij hun woning verduurzamen door het nemen van energiebesparende maatregelen. Sinds de regeling in 2023 is gestart, zijn er 47 subsidies verstrekt. In totaal gaat het om een subsidiebedrag van €95.810,-. Dit komt neer op een subsidiebedrag van €2.039,- per aanvrager. • Pilot FIXteam (klussendienst) Door de gemeenten Oost Gelre en Oude IJsselstreek is samen met het Energieloket in 2025 een pilot uitgevoerd. Zij hebben deze geëvalueerd en besloten om de FIX-aanpak niet voort te zetten dan wel op te schalen naar de andere gemeenten. De conclusie was o.a. dat de kosten/baten niet tegen elkaar op wegen, mede doordat er overlap is met Bespaarhulp aan Huis en de eigen klussendiensten van de woningcorporaties. • Pilot integrale samenwerking m.b.t. energiearmoede (met Welcom en Plavei) De gesprekken hebben helaas niet geleid tot een pilot. Wel willen we samen blijven optrekken rond dit thema. Hoe we de samenwerking verder kunnen versterken is meegenomen bij het opstellen van het actieplan 2026-2027 (zie Beleid).
<p>3</p>	<p>Wijkaanpakken energiebesparing (project Kleine Kernen)</p>	<p>In 2025 zijn er acties rondom energiebesparing geweest in diverse kernen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In januari was er een succesvolle warmtefoto-actie in Zeddum. In totaal zijn er 120 warmtefoto's gemaakt. In maart was er een Zeddams Energieloket op Locatie waar een centrale uitleg was over de warmtefoto's. Deze was goed bezocht: er waren ±50 personen bij aanwezig. • In het najaar zijn er huis-aan-huis enquêtes gehouden in Beek, Stokkum en Azewijn. Het doel was om op te halen in welke mate bewoners al bezig zijn geweest met energiebesparing, of en hoe het onderwerp leeft en waar men behoefte aan heeft qua ondersteuning. Vervolgens is er per kern een startavond gehouden. De opkomst viel wat laag uit, maar er was een fijne sfeer. De aanwezigen waren zeer geïnteresseerd en maakten graag gebruik van de producten/diensten van het Energieloket (of dat al hadden gedaan). Er is gekozen om in alle drie de kernen een warmtefoto-actie te gaan organiseren in Q1 2026. • In de wijk De Ziep in Didam is in maart een enquêteronde gehouden, maar er kwam niet een eenduidig beeld uit m.b.t. waar behoefte aan was. Nog niet zo lang geleden is er in deze wijk al een warmtefoto-actie georganiseerd. Daarom is besloten om alleen een flyer te verspreiden met extra informatie over het Energieloket en de nieuwe Isolatie Subsidie Achterhoek (zie ook project 1). • In 's-Heerenberg-Oost is in 2023/2024 al eens een warmtefoto-actie geweest waar veel animo voor was. In 2025 is nog een keer een ronde uitgezet, maar daar kwamen maar 2 aanmeldingen uit. Deze zijn meegegaan met de warmtefoto-actie van Zeddum.

4	Energieloket Achterhoek	<p>Hieronder valt de afname van basis-loketdiensten, zoals bezoek energiecoach, telefonisch informatiegesprek, adviseur aan huis, website/portaal en het Loket op Locatie in 's-Heerenberg en Didam. Bij het Loket op Locatie kunnen inwoners van de gemeente Montferland terecht met vragen over energie besparen en het verduurzamen van hun woning. Wekelijks was er een inloop op de woensdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur. De ene week in de bibliotheek in Didam en de andere week in Gouden Handen in 's-Heerenberg.</p> <p>Daarnaast voert het Energieloket ook diverse subsidieregelingen en leningen voor de gemeente uit. We zien ook dit jaar weer dat onze inwoners het Energieloket steeds beter weten te vinden en dat de dienstverlening zeer wordt gewaardeerd.</p> <p>Statistieken Energieloket 2025</p> <ul style="list-style-type: none"> • 608 telefoontjes ontvangen • 29 fysieke gesprekken op locatie in Wehl • 51x telefonisch consult financiële regelingen • 7x telefonisch consult energetische maatregelen • 18.965 website-weergaven • 9 bezoeken door energiecoach • 33 bezoeken door energieadviseur • 37 huisbezoeken door bewonersbegeleiders • 35x Loket op Locatie, in totaal 78 bezoekers • 46 aanvragen Toekomstbestendig Wonen Lening
5	Opstellen SoortenManagementPlan (SMP) en aan de slag met natuurvriendelijk isoleren	<p>In Q1 van 2026 wordt het Compensatieplan Natuurvriendelijk Isoleren (NVI) in Montferland afgerond. Binnen de tijdelijke landelijke aanpak Natuurvriendelijk Isoleren is dit een verplicht plan dat gemeenten moeten opstellen om alternatieve verblijfplaatsen voor beschermde diersoorten, vooral vleermuizen, te realiseren wanneer er geïsoleerd wordt. Het doel: zorgen dat isolatiewerkzaamheden doorgang kunnen vinden, terwijl de natuur voldoende wordt beschermd.</p> <p>In september 2025 is de opdracht gegund aan een ecologisch adviesbureau voor het opstellen van een SoortenManagementPlan (SMP) voor Montferland. Zij kunnen echter niet eerder dan Q3 van 2027 in Montferland starten. De beoogde opleverdatum van het SMP is Q2 2029.</p> <p>Op moment van schrijven is er nog geen duidelijkheid over de koers van de provincie Gelderland m.b.t. een pre-SMP (pre-SoortenManagementPlan). Een pre-SMP is een tijdelijke, versnelde en vereenvoudigde variant van een SMP. Het wordt gebruikt door gemeenten om natuurvriendelijk isoleren mogelijk te maken, terwijl zij nog bezig zijn met het opstellen van een volledig SMP. Het opstellen van een pre-SMP wordt als optie meegenomen in de projectagenda 2026 Montferland Energieneutraal.</p>

1B: Aardgasvrije woningen

		Resultaat 2025
6	Warmtenet Bloemenbuurt Didam	Het warmtenet draait naar behoren en tevredenheid van bewoners (222 huurwoningen van Plavei zijn aangesloten). Op het huidige warmtestation van de Bloemenbuurt is nog ruimte voor 50-75 particuliere woningen. Dit wordt samengenomen met de ontwikkelingen voor het warmtenet in de Molenwijk (zie project 8).
7	Wijk-warmteplan Didam(-Noord)	<p>Didam is in de Transitievisie Warmte (zie Beleid) aangewezen als gebied waar we voor 2030 aan de slag gaan met het verkennen van aardgasvrije oplossingen. Dit jaar zijn er verschillende stappen gezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inhuren procesbegeleider. In februari is een procesbegeleider gestart die vooral de bewonersbetrokkenheid en participatie bij de wijkplannen naar aardgasvrij in Didam en 's-Heerenberg-Oost gaat vormgeven. • Klankbordgroep. Begin 2025 is er een klankbordgroep gestart van circa 10 bewoners uit Didam – vanuit verschillende buurten. Een groep die voor ons als klankbord dient om ontwikkelde documenten te spiegelen, mee te denken over bewonerscommunicatie en -betrokkenheid en uiteraard over de aardgasvrije oplossing voor (de wijken van) Didam. • Haalbaarheidsonderzoek naar aardgasvrije oplossingen voor heel Didam. Uit het haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat een deel van de wijk kansrijk is voor een collectieve warmteoplossing. Daar zijn meerdere varianten in te bedenken. Daarom is een verdiepend vervolgonderzoek noodzakelijk om te bekijken welke collectieve oplossing technisch-economisch het meest haalbaar is. In Q1 2026 bepalen we in welke buurten verdiepend onderzoek gaat plaatsvinden – in afstemming met de klankbordgroep. • Enquête aardgasvrij. In juni/juli is een enquête uitgezet naar alle inwoners in Montferland, waarbij inwoners uit Didam en 's-Heerenberg-Oost persoonlijk zijn uitgenodigd. In de enquête werden inwoners gevraagd naar verduurzaming van hun woning en hoe zij denken over aardgasvrij wonen (zie voor resultaten Thema 4, Project 19).

		<ul style="list-style-type: none"> • Extra activiteit Bomenbuurt Didam. In de Bomenbuurt in Didam zijn in november bewoners actief geïnformeerd over de mogelijkheden van het isoleren van hun woning. Het initiatief hiervoor lag bij de organisatie Spectrum. Zij kregen van de Stichting Natuur en Milieu een subsidie voor het opzetten van een bewonersactiviteit rondom isolatie. De volgende acties zijn uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Begin november is er een flyer over energiebesparing en isoleren huis-aan-huis bezorgd; ◦ Op 15 november stond er een informatie-bus waar bewoners een energiescan van hun huis konden laten maken en informatie konden krijgen vanuit Spectrum en Energiecoöperatie Montferland Klimaatneutraal (EMK); ◦ Per brief zijn particuliere woningeigenaren uitgenodigd voor een energiecafé op 9 december. Spectrum organiseerde deze bijeenkomst met medewerking van EMK, Coöperatie Duurzaam Didam (CDD), Energieloket Achterhoek en de gemeente. Bij de avond waren zo'n 30 bewoners aanwezig.
8	Warmtenet Molenwijk Didam	<p>Het warmtenet in de Molenwijk blijft onzeker. Dat had in eerste instantie te maken met de onzekerheid rondom stroomaansluiting voor het warmtestation. Die is (tot onze verrassing) in augustus toegekend. Helaas kwamen daarna nog de nodige financiële hobbels en onzekerheden om de hoek kijken. Zo was in oktober de landelijke subsidiepot SAH (Subsidie Aansluiting Huurders) leeg en is er onduidelijkheid over toekenning van de nodige andere subsidies.</p>
9	Uitvoeren wijk-warmteplan 's-Heerenberg-Oost	<p>Naast Didam(-Noord) is ook 's-Heerenberg-Oost aangewezen als startwijk binnen de Transitievisie Warmte (2021). Hiervoor is in december 2023 het wijk-warmteplan vastgesteld. In 2025 zijn we verder gegaan met de uitvoering daarvan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inhuren procesbegeleider. In februari is een procesbegeleider gestart die vooral de bewonersbetrokkenheid en participatie bij de wijkplannen naar aardgasvrij in Didam en 's-Heerenberg-Oost gaat vormgeven. • Klankbordgroep. In september 2025 is er een klankbordgroep gestart van circa 6 bewoners uit de wijk 's-Heerenberg-Oost. Een groep die voor de gemeente als klankbord dient om ontwikkelde documenten te spiegelen, mee te denken over bewonerscommunicatie en -betrokkenheid en de juiste aardgasvrije oplossing(en) voor de wijk.

		<ul style="list-style-type: none"> • Verdiepend onderzoek verkenningsgebied collectieve oplossing. Uit het wijk-warmteplan is gebleken dat een deel van de wijk kansrijk is voor een collectieve warmteoplossing. Daar zijn meerdere varianten in te bedenken. Daarom is er een vervolgonderzoek gestart om te bekijken welke collectieve oplossing technisch-economisch het meest haalbaar is. Hiervoor is in een aantal scenario's een leidingenplan opgesteld en een daarbij behorende businesscase. Verdere verfijning hiervan zal plaats moeten vinden. O.a. om de definitieve gebiedsscope vast te leggen, in relatie met de ontwikkeling van het Drieheuvelenpark, planning van de woningcorporatie en andere trajecten in de wijk. • Opzetten energiebesparingscampagne; onderdeel van de wijkaanpakken (zie Project 3)
--	--	--

THEMA 2: Duurzame Gebouwen (niet-huishoudens)

- In 2026 is het energieverbruik van de commerciële dienstverleningssector afgenomen naar 200 TJ.
- Uiterlijk in 2025 is het percentage kantoren met energielabel C of beter toegenomen naar 100%.
  - *Dit doel is in 2025 niet behaald. In 2025 had 67% van de kantoren een energielabel C of beter.*
- In 2026 is het aandeel grootschalig zon op dak toegenomen naar 18 GWh.
- In 2026 is het energieverbruik van de publieke dienstverleningssector afgenomen naar 70 TJ.

Beleid

	Resultaat 2025
<p>Opstellen visie Revitalisering Bedrijventerreinen</p>	<p>Het opstellen van een visie ‘Revitalisering Bedrijventerreinen’ is in 2025 niet opgepakt. Begin 2025 bleek er bestuurlijk en vanuit Economische Zaken weinig urgentie en beschikbare capaciteit om het project te starten. Mogelijk wordt de visie in 2027 in de nieuwe bestuursperiode weer opgepakt. Vanuit Energietransitie zullen we daar dan bij aansluiten.</p> <p>Op het thema Energietransitie is wel voortgang geboekt door een gerichte benadering van bedrijven. Zo organiseerden we tijdens de Klimaatweek in november 2025 een Kennissessie Energietransitie voor ondernemers en zijn we een samenwerking aangegaan met het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek (DOA). Ten slotte is besloten om in 2026 een plan van aanpak op te stellen voor een pilot op één van de Montferlandse bedrijventerreinen. Doel van die pilot is om thema’s als aardgasvrij en energieopslag samen te brengen op een bedrijventerrein en daarmee bij te dragen aan een toekomstbestendig terrein op het gebied van energie. Waar mogelijk pakken we dit integraal op met andere thema’s. De pilot wordt meegenomen in de projectagenda 2026.</p>

Regionale samenwerking

	Resultaat 2025
<p>Werkgroep bedrijven</p>	<p>In 2025 richtte de werkgroep Bedrijven zich vooral op de afronding van het eerste jaar van het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek (DOA). Daar was Montferland nog niet bij aangesloten. Daarna ging veel tijd zitten in het onderzoeken van een voortzetting van de samenwerking, nu inclusief Montferland. DOA stelde daarvoor een plan van aanpak op, waarop de werkgroep meerdere keren feedback gaf. Uiteindelijk lukte het om met alle acht Achterhoekse gemeenten de samenwerking met DOA aan te gaan.</p>

	<p>Het traject rond DOA vergde zoveel aandacht dat de samenwerking met de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) in 2025 minder prioriteit kreeg. Wel vond in 2025 een kennismaking plaats met de nieuwe teamleider Toezicht en Handhaving Specialismen van de ODA en met twee medewerkers van het Team Energie. Daarbij is afgesproken dat de Werkgroep Bedrijven vanaf 2026 elk kwartaal met de ODA en DOA overlegt om de samenwerking beter af te stemmen.</p>
--	---

Projecten

2A: Duurzame bedrijven (commercieel)

		Resultaat 2025
10	<p>Energiebespaaraanpak i.s.m. Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)</p>	<p>Zoals eerder benoemd kreeg de samenwerking met de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) in 2025 minder aandacht, omdat de samenwerking met het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek (DOA) veel tijd vroeg. Wel is er inzicht verkregen in de controles die de ODA in 2025 in Montferland heeft uitgevoerd. Het gaat dan om controle op de informatieplicht energiebesparing, Erkende Maatregelenlijst energiebesparing (EML), de energielabel C-verplichting voor kantoren en de rapportageplicht werkgebonden personenmobiliteit. In 2026 staat gepland dat de regionale werkgroep Bedrijven van deze informatie een beter beeld gaat vormen.</p>

2B: Duurzaam vastgoed (publiek)

		Resultaat 2025
11	Stimuleringsregeling non-profit	Sinds de regeling bestaat, is er slechts 1 aanvraag geweest. Daarom is besloten om als gemeente de afsluitkosten á €1.500 per aanvraag van de stimuleringsregeling non-profit te gaan vergoeden. Middels een brief is de doelgroep daarvan op de hoogte gesteld. In 2025 is de regeling en 'kortingsactie' meermaals actief gepromoot. Helaas is daar geen gebruik van gemaakt. Het vergoeden van de afsluitkosten is dus geen impuls geweest voor non-profit organisaties om gebruik te maken van de regeling. De bekendheid van de regeling zou verder kunnen worden vergroot door meer aan te sluiten bij regulieren bijeenkomsten van de betreffende doelgroep. In 2026 wordt de regeling geëvalueerd.
12	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	<p>In 2025 zijn een aantal verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd voor het gemeentelijk vastgoed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zonnepanelen aangebracht op het kantoorgedeelte van de gemeentewerf. Daarbij zijn ook batterijen geplaatst. Verder is nieuwe zonwering aangebracht en is LED-verlichting geplaatst in de hal. • Zonnepanelen en batterijen geplaatst bij Jongeren centrum Finally. • Zonnepanelen en batterijen geplaatst bij het aanbiedstation 's-Heerenberg. • Warmtepomp geïnstalleerd bij Bredeschool-Noord. • LED-verlichting geplaatst in kantoorgedeelte van Brandweerpost 's-Heerenberg. <p>De geplande verduurzamingsmaatregelen voor het Willem van den Bergh centrum zijn verplaatst naar 2029. Ook is er nog niet gestart met het opstellen van een visie circulariteit bij gemeentelijke gebouwen en eigen gebruik. In 2026 wordt verkend of dit alsnog kan worden opgepakt.</p>
13	Aanjagen verduurzaming non-profit doelgroep	Er is een overzicht opgesteld met alle beschikbare regelingen, subsidies en tools voor de non-profit sector. Deze is op verschillende manieren bij de doelgroep onder de aandacht gebracht; o.a. middels brieven, aansluiten bij bijeenkomsten en 1-op-1 contact. Ook bij gemeentelijke contactpersonen/'accountmanagers' richting dorps huizen, sportverenigingen e.d. onder de aandacht gebracht. In 2026 blijven herhalen via bijeenkomsten van/met de non-profitsector.

<p>14</p>	<p>Programma duurzame scholen</p>	<p>Via het scholenproject is in 2024 en 2025 door gemeenten Doetinchem, Oost Gelre, Doesburg, Oude IJsselstreek en Montferland en het Energieloket Achterhoek onderzocht hoe kinderen op een praktische en aansprekende manier kennis kunnen maken met energie, duurzaamheid en toekomstgericht denken. Het voornemen was om een lespakket rondom energiebesparing te ontwikkelen en dit te toetsen bij de beoogde doelgroep. In dat kader is een samenwerking aangegaan met Iselinge Hogeschool.</p> <p>Iselinge heeft een documentanalyse uitgevoerd van bestaand onderwijsmateriaal, een enquête uitgezet onder meerdere basisscholen en op basis daarvan verdiepende interviews gehouden met docenten. Iselinge sprak met scholen binnen de vijf gemeenten. Eén van de conclusies was dat de scholen en docenten een duidelijke voorkeur hebben om aan te sluiten bij een bestaand initiatief. Daarom heeft Iselinge Hogeschool in overleg met het Energieloket afgezien van het ontwerpen en uitvoeren van een eigen lessenserie. Om die reden zijn vier regionale initiatieven in kaart gebracht en zijn met alle betrokken partijen gesprekken gevoerd. Gezien de aankomende wijzigingen in de werkwijze van het Energieloket (middels een meer programmatische aanpak), wordt het aansluiten bij een bestaand initiatief in een later stadium nader verkend.</p>
<p>15</p>	<p>Pilot zon-thermie voetbalvelden</p>	<p>In 2025 is de regionale quickscan afgerond. Dit hebben ze gedaan als één van de ideeën vanuit het Ideeënnest die gesubsidieerd zijn. Het resultaat daarvan is een storymap met kansrijke locaties in de Achterhoek. Ondanks dat andere locaties in de regio met de quick scan hoger scoorden, zien wij in onze gemeente serieuze kansen bij de woningbouwplannen rondom het kunstgrasveld in Loil en de woningbouwplannen in Didam-Noordoost. Daarom is in 2025 opdracht gegeven aan Roelofs voor het opstellen van een integrale gebiedsenergievisie (1) en een daarop aansluitende energiescan (2) voor het plangebied Loil en Didam-Noordoost (incl. multifunctionele accommodatie bij het sportveld en de beoogde woningbouw). Doel is het formuleren van een lokaal energiesysteem met minimale impact op het elektriciteitsnet (netbewust) en een onderbouwde keuze voor verwarming/koeling met bijbehorende technische en financiële haalbaarheid.</p>

THEMA 3: Duurzame Opwek

- In 2030 hebben we 93 GWh aan windenergie gerealiseerd. We streven er naar om in 2025 de vergunning te verlenen voor een nieuw windproject om die doelstelling tijdig te kunnen behalen.
- T/m 2026 staan we geen grootschalige zon-op-land projecten toe. We kiezen voor maatwerk bij kleinschalige zon-op-land projecten.
- In 2025 ligt er een integraal schetsontwerp voor een Smart Energy Hub in het zuidoosten van de gemeente. Op basis hiervan wordt besloten of het concept kansrijk is om verder te ontwikkelen.
  - *Dit doel is in 2025 niet behaald. De belangrijkste schakels voor een Smart Energy Hub zijn het nieuwe windpark en te ontwikkelen bedrijventerrein bij 's-Heerenberg. De voortgang om te komen tot een Smart Energy Hub is daarmee afhankelijk van de planning van die twee ontwikkelingen.*

Beleid

	Resultaat 2025
Afwegingskader grootschalige opwek van energie met wind en zon (2020) incl. addendum lokaal eigendom en participatie bij windenergie (2024)	Het beleid is actueel.
Regionale Energiestrategie (RES) 2.0	<p>In de zomer is de voortgangsrapportage RES Achterhoek gepubliceerd. De centrale vraag daarbij was: liggen we anno 2025 op koers om de afgesproken beleidsdoelstelling uit de RES 1.0 te behalen? Helaas is het antwoord op die vraag: nee. Op 1 januari 2025 werd in de Achterhoek 0,577 TWh per jaar duurzame energie opgewekt. Daarnaast bestaan er voor 0,148 TWh per jaar initiatieven waarvan verwacht mag worden dat deze op afzienbare termijn gerealiseerd zullen worden (de harde pijplijn). In totaal is dit 0,725 TWh per jaar aan duurzame energie. Dat is 54% van het gestelde doel voor 2030. In 2021 was dat 0,471 TWh (35%) en in 2023 was dat 0,677 TWh (50%).</p> <p>Kijkend naar de optimale duurzame energiemix dan is de doelstelling voor zon op veld (0,21 TWh) inmiddels wel gerealiseerd (0,248 TWh). In de RES 1.0 is afgesproken om minimaal 0,546 TWh per jaar windenergie op te wekken. In alle gemeenten zijn daarvoor voorkeursgebieden aangewezen. Ook was er een niet-gealloceerd deel van 0,244 TWh, waarvan nog niet was bepaald op welke manier het zou worden opgewekt. Vanwege systeemefficiëntie en maatschappelijke kosten en baten gaan we dit niet-gealloceerde invullen met windenergie. Hierover is in de RES 1.0 geen besluit genomen; dat maakt onderdeel uit van de RES 2.0. Het bleek een lastig punt om regionaal overeenstemming over te bereiken.</p> <p>Inmiddels is de RES 2.0 in januari 2026 vastgesteld door alle 8 de Achterhoekse colleges van B&W. Als gevolg van de gekozen verdeling stijgt de Montferlandse windopgave van 0,095 TWh naar 0,105 TWh. Dat is een toename van 0,01 TWh, ofwel 10 GWh. Dit komt ongeveer overeen met de energieproductie van een halve tot tweederde moderne windturbine (± 220m tiphoogte), afhankelijk van type en locatie. Hierbij merken we op dat we voor de invulling van deze extra windopgave er in eerste instantie van uit gaan dat deze in de voorkeursgebieden van de verschillende gemeenten kan worden gerealiseerd. In Montferland gaat het om het aangewezen ontwikkelgebied in het zuidoosten van de gemeente. Daar is al een windinitiatief ontstaan van waarschijnlijk 4-5 turbines (zie project 16). De verwachting is dat we met dat betreffende</p>

	<p>windinitiatief en het bestaande windpark Netterden-Azewijn (2 kleinere turbines aan Montferlandse zijde) invulling kunnen geven aan ons aandeel windenergie in de RES.</p> <p>Met betrekking tot het energiesysteem van de toekomst spelen er in de Achterhoek diverse ontwikkelingen (o.a. opwek van duurzame elektriciteit in de RES en maatregelen voortkomend uit de netcongestieproblemen (zie project 18), de warmtetransitie en het Regionaal Uitvoeringsprogramma van het Akkoord van Groenlo). In 2026 gaat de RES Achterhoek samen met deze initiatieven verkennen in hoeverre het wenselijk is om, in nauwe afstemming, een Regionaal Uitvoeringsprogramma energiesystemen op te stellen.</p>
--	--

Regionale samenwerking

	Resultaat 2025
Projectgroep RES	Werkorganisatie van de RES Achterhoek (o.a. programmamanager en -secretaris).
Regiegroep RES	Ambtelijk adviserend voorportaal voor bestuurlijk overleg RES (wethouders Duurzaamheid/RO).
Werkgroepen RES	<p>In 2025 hebben de projectgroep en regiegroep samen een aantal thema's bepaald waar we in 2026 middels werkgroepen mee aan de slag willen gaan. Het betreft de volgende werkgroepen, waarbij de bezetting inmiddels regionaal is ingevuld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkgroep opslag (opstellen van toetsingskader voor grootschalige opslag). • Werkgroep doelen 2040/2050 (bepalen van onze vervolggopgave, na realisatie van de RES 1.0 doelen in 2030 – werkgroep wordt mogelijk gecombineerd met de werkgroep Monitoring Akkoord van Groenlo, zie Thema 4 Regionale samenwerking). • Werkgroep zon op gebouwen (wat is er wel mogelijk ondanks netcongestie, o.a. link met smart energy hubs op bedrijventerreinniveau). • Werkgroep energiegemeenschappen (incl. lokaal eigendom).

<p>Werkgroep AGE B.V.</p>	<p>In de regio hebben we als doel om zoveel mogelijk lokaal opgewekte duurzame energie te leveren aan de Achterhoekse gemeenten (via het zelfleveringsmodel). De werkgroep regelt contractering rondom inkoop, bereid bestuursvergaderingen van AGE/algemene vergadering van aandeelhouders voor en begeleidt duurzame projecten die onder worden gebracht in het zelfleveringsmodel. In 2025 waren er geen nieuwe projecten.</p>
<p>Werkgroep ontwikkelfonds EnergieSamen</p>	<p>Medio 2025 is er een nieuw landelijk Ontwikkelfonds beschikbaar gekomen waaraan de Achterhoekse gemeenten aan kunnen deelnemen. Na toelichting over dit fonds aan bestuurders ontstond regionaal discussie over deelname. Voor- en tegenargumenten zijn op een rij gezet en uiteindelijk is alleen gemeente Oost Gelre afgehaakt, omdat zij samen met gemeente Berkelland een eigen fonds willen opzetten voor hun gezamenlijke windzoekgebied. De Achterhoekse aansluiting aan het fonds moet dus iets worden aangepast. Dat is momenteel nog in voorbereiding.</p>

Projecten

3A: Windenergie

		Resultaat 2025
16	Windpark Azewijnsche Broek	<p>In het Uitvoeringskader Montferland Energieneutraal 2024-2027 is het doel gesteld om te streven naar vergunningverlening van het nieuwe windpark in 2025. Dat is om meerdere redenen niet gehaald. O.a. het wegvallen van de landelijke milieunormen, terugtrekken van één van de twee commerciële ontwikkelaars (grondposities zijn overgenomen) en het feit dat er veel tijd is gestoken in de voorbereiding van het principeverzoek op basis van de gestelde voorwaarden in ons Afwegingskader (zie Beleid). Met afsluiting van het jaar 2025 is de stand van zaken als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na het terugtrekken van één van de twee professionele ontwikkelaars heeft de lokale energiecoöperatie AZUM de vrijgekomen grondposities overgenomen. Hierdoor hebben zij een zeer sterke uitgangspositie om lokaal eigendom van het windpark te realiseren, samen met de overgebleven commerciële ontwikkelaar. • De conceptdocumenten voor de aanvraag van het principeverzoek (incl. Notitie Reikwijdte en Detailniveau en communicatie- participatieplan) zijn gereed. Er is afstemming tussen de initiatiefnemers en gemeenten over het juiste moment van formeel indienen van het principeverzoek in 2026. • Er is een start gemaakt met het uitvoeren van diverse ecologische studies, omdat die slechts in bepaalde periodes in het jaar kunnen plaatsvinden. • De energiecoöperatie heeft zichzelf geïntroduceerd in de omgeving en daarbij ook de kernen in Oude IJsselstreek betrokken die in de buurt van het toekomstige windpark liggen. • Als gemeenten hebben we een vaste samenwerkingsstructuur opgezet om het initiatief goed te kunnen beoordelen en begeleiden.

3B: Zonne-energie

N.v.t.

3C: Netwerk, opslag en innovatie

		Resultaat 2025
17	Voorwaarden stellen aan initiatieven voor (batterij)opslag	Tijdens het bezoek aan Het Energieopslag Event 2025 zijn interessante inzichten opgedaan met betrekking tot de inpassing van systeembatterijen op het hoogspanningsnet, batterijen op bedrijventerreinen en het afwegingskader batterijopslag van de Regionale Energiestrategie (RES)-regio West-Brabant. Deze inzichten en het afwegingskader worden meegenomen naar de nieuwe regionale RES-werkgroep 'Toetsingskader grootschalige opslag' die in 2026 start. Het doel van deze werkgroep is om tot een regionaal toetsingskader te komen voor grootschalige opslag in de Achterhoek. Wat betreft de thuisbatterij zijn daar op dit moment nog teveel kanttekeningen, dus is het moment (nog) niet daar om dit als gemeente actief te stimuleren.
18	Aanpakken acute netcongestie (t/m 2029) en Integraal Programmeren (vanaf 2030)	De situatie is in de tussentijd niet veranderd, wordt mogelijk zelfs nijpender in 2026. We focussen ons nog steeds op: <ul style="list-style-type: none"> • Tijdelijk niet promoten van de all-electric warmtepomp als aardgasvrije oplossing, maar primair inzetten op energiebesparing t/m energielabel B (minimaal) en evt. hybride warmtepompen als tussenoplossing daar waar een collectieve warmteoplossing niet haalbaar lijkt. • In 's-Heerenberg-Oost en Didam-Noord verder onderzoek doen naar het realiseren van een collectieve, aardgasvrije warmteoplossing. De gebiedsenergievisie van Roelofs kan hier nu aan toegevoegd worden. • Netbewust bouwen hanteren als uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen. • Beleidskader netbeheerders t.z.t. vertalen naar een provinciaal/regionaal en gemeentelijk kader voor inzet van grootschalige opslagsystemen en thuisbatterijen (zie werkgroepen RES).

THEMA 4: Duurzame Bewustwording, Communicatie & Monitoring

- We zetten in op verschillende communicatiemiddelen en momenten om inwoners, bedrijven en organisaties te informeren over projecten en ontwikkelingen rondom het Uitvoeringskader Montferland Energieneutraal 2024-2027.
- We monitoren de voortgang t.a.v. de doelstelling energieneutraal in uiterlijk 2050 op twee niveaus:
  - Regionaal: Akkoord van Groenlo/Regionaal Uitvoeringsprogramma en RES (tweejaarlijks);
  - Gemeentelijk: jaarlijks monitoringsverslag over de voortgang van de projectagenda's en themadoelen.

Beleid

	Resultaat 2025
Akkoord van Groenlo (2023)	Het beleid is actueel.
Regionaal Uitvoeringsprogramma Energietransitie Achterhoek (2023)	Het beleid is actueel.
Uitvoeringskader Montferland Energieneutraal 2024-2027 (2023)	Het beleid is actueel.
Projectagenda Montferland Energieneutraal	De projectagenda 2025 is vastgesteld door het college van B&W op 25 februari 2025. De projectagenda 2026 wordt in Q1 2026 vastgesteld en ter kennisgeving met de gemeenteraad gedeeld, samen met het monitoringsverslag 2025.

Regionale samenwerking

	Resultaat 2025
Duurzaamheidscoördinatoren-overleg	Overkoepelend regionaal ambtelijk overleg over de klimaatopgave en energietransitie op basis van het Akkoord van Groenlo. De duurzaamheidscoördinatoren zijn gezamenlijk opdrachtnemer en adviseur van het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (wethouders Duurzaamheid/Energie) en sturen de regionale werkgroepen aan.

<p>Werkgroep Achterhoekse Energiebeweging</p>	<p>De Achterhoekse Energiebeweging is in 2022 opgericht met als doel de energietransitie op gang te brengen om de doelen in het Akkoord van Groenlo te behalen. Ondanks het succes van het Ideeënnest door de werkgroep AEB georganiseerd, is er geen opvolging gegeven aan het event. Kritische noten vanuit de aangesloten gemeenten over met name de voorwaarden van de subsidieregeling was de hoofdreden van het beëindigen van de Achterhoekse Energiebeweging en daarmee het Ideeënnest. Het Ideeënnest heeft voor de gemeente Montferland een tweetal prijswinnaars opgeleverd (zie Project 23).</p>
<p>Werkgroep Monitoring</p>	<p>Er is veel werk verzet om te komen tot een evaluatie van waar we staan met het behalen van de regionale doelen uit het Akkoord van Groenlo. De werkgroep heeft samen met Datalab GO een datamonitor gebouwd die de voortgang op alle speerpunten uit het Regionaal Uitvoeringsprogramma bijhoudt. Dit is de cijfermatige pijlstok. Daarnaast is er breed geëvalueerd hoe de regionale samenwerking verloopt. Hier komen een aantal conclusies en aanbevelingen uit naar voren. De werkgroep levert de evaluatie in Q1 2026 op.</p>

Projecten

4A: Communicatie

		Resultaat 2025
<p>19</p>	<p>Communicatieplan Montferland Energieneutraal</p>	<p>In 2024 is er een communicatieplan geschreven als strategisch kader dat alle communicatie-inspanningen binnen de thema's energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit verbindt en versterkt. Het biedt een overkoepelend verhaal ('op weg naar een duurzaam Montferland') dat de samenhang tussen projecten verduidelijkt en inwoners inspireert en motiveert om actief bij te dragen aan de klimaatdoelen. Ook wel de 'communicatieparaplu' genoemd. Dit is in 2025 door vertaald naar een communicatieplan Montferland Aardgasvrij en op projectniveau naar o.a. het communicatieplan Klimaatweek en communicatieplan Molenwijk Didam.</p>

		<p>In 2026 werken we verder naar een communicatie- en participatiestrategie, waarin we beschrijven welke keuzes we waarom maken. De communicatieparaplu is samen met het communicatieplan Montferland Aardgasvrij hierbij een vertrekpunt. We houden bij het opstellen van de strategie onze doelstellingen en doelgroepen in het achterhoofd. Vanuit de strategie werken we vervolgens per project een communicatieplan uit met concrete communicatie-acties. Bij het opstellen van de communicatiestrategie én de uiteindelijke plannen voor de uitvoering houden we ook rekening met de resultaten van de enquête Montferland Aardgasvrij.</p> <p>Enquête Montferland aardgasvrij</p> <p>In de zomer van 2025 hebben we in samenwerking met Moventem een enquête uitgezet onder alle inwoners van de gemeente. Het bewonerspanel werd benaderd, inwoners van Didam en 's-Heerenberg-Oost ontvingen een bewonersbrief en andere inwoners konden via een open link de enquête invullen. Daarnaast hebben we op de weekmarkt in Didam, 's-Heerenberg en bij supermarkten gestaan om inwoners te motiveren de enquête in te vullen. Het totale aantal respondenten is 1.976, waarmee de resultaten representatief zijn voor de populatie. Belangrijkste resultaten: 1/3^e van de inwoners vindt aardgasvrij worden belangrijk en de meeste inwoners hebben al maatregelen getroffen om energiezuiniger te leven. In de op te stellen plannen nemen we de resultaten mee, zodat we rekening kunnen houden met de wensen en behoeften van de inwoners.</p>
20	Duurzaamheidsevents	<p>Na in 2024 een bescheiden bijdrage te hebben geleverd aan de (landelijke) Klimaatweek hebben we in 2025 besloten om het grootser te organiseren. In de week van 10 t/m 16 november 2025 hebben we circa 15 activiteiten (intern én extern) georganiseerd. Dit deden we in samenwerking met o.a. de klimaatburgemeesters, Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek en de repair cafés/kringloopwinkel. Hieronder volgt een samenvatting van de activiteiten. De volledige terugblik op deze week is te lezen via www.bit.ly/klimaatweek-2025.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aftrap Klimaatweek door het hijsen van de Klimaatvlag voor het gemeentehuis, door college van B&W en klimaatburgemeesters; • Kennissessie Energietransitie voor ondernemers, waarbij o.a. het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek werd gelanceerd. Marien Boonstra gaf een presentatie over netcongestie, slim sturen en batterijen en Oost NL vertelde iets over het Gelders Klimaatfonds om verduurzamingsmaatregelen mee te financieren; • Extra avondeditie van het Energieloket op Locatie, waar inwoners terecht konden voor vragen en advies over het verduurzamen van hun woning en beschikbare subsidieregelingen; • Extra openingen van de repair cafés en kringloopwinkel in Didam en 's-Heerenberg; • Promoten van de subsidieregeling Water & Groen op de weekmarkt in 's-Heerenberg en Didam;

		<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame lunch voor medewerkers van de gemeente; • Circulaire ondernemers in het zonnetje gezet door middel van een artikel; • Afvalprikactie voor medewerkers gemeente en Plavei, georganiseerd door de zwerfafvalbrigade Didam; • Klimaatles van de klimaatburgemeesters op de St. Jozefschool in Loil inclusief een boomplantactie met de leerlingen; • Video van de klimaatburgemeesters om te laten zien wat zij doen voor een duurzame toekomst, ter inspiratie voor de leerlingen van basisschool St. Jozef; • Duurzame kledingruil op gemeentehuis, gemeentewerk en Gouden Handen. Overgebleven kleding werd gedoneerd aan de kledingbank; • Inspiratiesessie 'Verborgen Impact' door de klimaatburgemeesters over de impact van alledaagse dingen op het milieu en wat je kunt doen om duurzamere keuzes te maken; • Inwoners konden langskomen bij de 'bus waar je energie van krijgt' om in gesprek te gaan met energiecoaches, leden van Energiecoöperatie Montferland Klimaatneutraal (EMK) en Coöperatie Duurzaam Didam, en medewerkers van de gemeente; • Sociaal Groen project in twee straten in Didam, georganiseerd door Present Montferland. Samen met bewoners, vrijwilligers en medewerkers van Present, Plavei, Welcom en de gemeente werden bewoners geholpen bij het vergroenen van hun tuin; • Duurzame lunch voor deelnemende organisaties ter afsluiting en evaluatiemoment van de Klimaatweek. <p>Op basis van de evaluatie besluiten we om in 2026 wederom aan te sluiten op de Klimaatweek, maar daarbij meer te kijken naar het aansluiten bij bestaande evenementen.</p>
21	Duurzaamheidskrant	<p>In 2025 hebben we in februari weer een Duurzaamheidskrant uitgebracht. Vol met inspirerende verhalen en duurzame ontwikkelingen en projecten. Je leest de krant via www.bit.ly/duurzaamheidskrant-2025.</p> <p>In november brachten we via het Energieloket Achterhoek een Montferlandse Slimme Isolatiegids uit. Want: verduurzamen begint bij energie besparen. En energie besparen begint met goede isolatie. Je leest de Slimme Isolatiegids via www.bit.ly/slimme-isolatiegids-mfl.</p>

22	Artikelen, persberichten en social media	<p>In 2025 hebben we wederom via verschillende kanalen gecommuniceerd over de projecten rondom energie en klimaat. We hebben campagnes gedraaid rondom de vragenlijst Montferland Aardgasvrij, Isolatie Subsidie Achterhoek (ISA), de warmtefoto-actie in de Kleine Kernen, de Klimaatweek en het Energieloket op Locatie in Didam en 's-Heerenberg. Dat deden we o.a. aan de hand van de volgende middelen: bewonersbrieven, nieuwsberichten, social posts, flyers, posters, video's, etc. Voor de Klimaatweek hebben we naast de kanalen van de gemeente (website, socials, gemeentepagina) onze samenwerkingspartners gevraagd om de boodschap ook via eigen kanalen te verspreiden. Daarnaast hebben we online via socials vaker geëxperimenteerd met het adverteren van onze content naar een specifieke doelgroep, bijvoorbeeld gericht op een kern. De communicatieplanning werd ook nu weer bijgehouden aan de hand van een contentkalender.</p> <p>De resultaten van de communicatie-acties zijn per campagne bijgehouden. Zo zijn de campagneresultaten voor ISA uitgewerkt door het Energieloket en door vertaald naar de campagne voor 2026. Voor de Klimaatweek is er in het evaluatieverslag een kort overzicht toegevoegd met campagneresultaten. Een belangrijk aandachtspunt voor 2026 is om de resultaten van alle acties samen te brengen in een monitoringsdocument. Zo kunnen we de impact van alle communicatie-acties en inzet van diverse kanalen beter in kaart brengen.</p> <p>In voorbereiding op de werkzaamheden voor 2026 hebben we gekeken hoe we de gemeentelijke website (montferland.info) kunnen actualiseren en OnsMontferland in stelling kunnen brengen. Met aandacht voor hoe de website, OnsMontferland maar ook de website van het Energieloket zich tot elkaar verhouden. Dubbele content willen we voorkomen. We willen de inwoner daarbij centraal stellen en ons dus verplaatsen in de inwoner: hoe komt de inwoner bij de gewenste informatie? De website actualiseren is een eerste stap om de inwoner beter op weg te helpen waar informatie te vinden is. In 2026 werken we deze structuur verder uit en starten we met de actualisatie.</p> <p>DoeMaarDuurzaam</p> <p>In mei heeft het programma Doe Maar Duurzaam van SBS6 aandacht besteed aan twee duurzame projecten in onze gemeente: het warmtenet in de Bloemenbuurt Didam en het windinitiatief AZUM. Wethouder Wolsing gaf tekst en uitleg over het warmtestation, er zijn beelden getoond van de Bloemenbuurt en een tevreden bewoner kwam aan het woord. Voor het windinitiatief zijn Rene Ebbers (voorzitter van de energiecoöperatie AZUM) en windregisseur Paul van Bree geïnterviewd over het project en waarom de bewoners zijn aangehaakt. Het is een mooie registratie geworden en geeft aan dat we in Montferland op meerdere gebieden bezig zijn. De aflevering is terug te kijken via www.bit.ly/doemaarduurzaam-mfl.</p>
----	---	---

		<p>Podcast Nationaal Klimaatplatform ('Van Onderopcast') In een podcast werden de gemeente en Plavei samen geïnterviewd over het warmtenet in de Bloemenbuurt. De podcast is te beluisteren via www.bit.ly/van-onderopcast-warmtenetdidam.</p>
23	<p>Event Ideeënnest (vanuit Achterhoekse Energiebeweging)</p>	<p>Om de Achterhoekse Energiebeweging aan te jagen is door de Achterhoekse gemeenten het event Ideeënnest in het leven geroepen. Deze heeft eenmalig plaatsgevonden op 3 december 2024. Daarna is regionaal besloten hier geen opvolging meer aan te geven (zie ook Regionale samenwerking).</p> <p>Met het subsidie-event werden inwoners, ondernemers, onderwijsinstellingen en andere organisaties uitgedaagd om hun innovatieve ideeën te presenteren die kunnen bijdragen aan de doelstellingen van het Akkoord van Groenlo. Met het subsidiebedrag konden ze in 2025 hun idee vervolgens uitwerken en uitvoeren.</p> <p>Voor het allereerste Ideeënnest waren er 7 winnaars:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Website en training Klimaatburgemeesters De Achterhoekse Klimaatburgemeesters hebben dankzij de subsidie een opleiding tot klimaatcoach gevolgd. De opgedane kennis en kunde gaan zij inzetten het creëren van bewustwording door 1-op-1 gesprekken, inspiratiebijeenkomsten en workshops. Daarvoor hebben zij ook een website opgetuigd en budget beschikbaar gekregen voor promotiemateriaal en locatiehuur t.b.v. bijeenkomsten. • Biogashub Azewijn e.o. Men heeft onderzocht of een aantal lokale melkveehouders samen een biogashub kunnen realiseren om duurzame energie te produceren en tegelijkertijd emissies (ammoniak en methaan) aanzienlijk te verminderen. Conclusie: het concept lijkt haalbaar en rendabel en levert een flinke milieuwinst, mits de vergunningen, financiering en organisatie goed worden geregeld. • Realisatie buurtbatterij bij dorpsvoorziening Varselder Veldhunten Om de duurzame energie, die vereniging dorpsbelangen Varselder-Veldhunten (VDVV) als gemeenschap met zonnepanelen opwekt, ook in de toekomst (als de salderingsregeling is afgeschaft) efficiënt en rendabel te kunnen gebruiken, wil VDVV de volgende stap zetten in hun duurzaamheidsontwikkeling: de realisatie van een buurtbatterij. Met de subsidie van het Ideeënnest kunnen zij een haalbaarheidsonderzoek laten uitvoeren. De subsidie is verlengd tot 30 juni 2026.

		<ul style="list-style-type: none"> • Energieopslag met behulp van hoogte Een innovatief idee om elke, liefst hoge, elektriciteitsmast uit te rusten met een systeem dat één (of meerdere kleine) gewichten op het moment van elektriciteitsoverschot omhoog tilt en bij een grotere energievraag (de) het gewicht(en) weer laat zakken, zodat de opgeslagen (hoogte)energie weer vrij komt en gebruikt kan worden. Helaas stelde de initiatiefnemer dat het idee toch niet uitvoerbaar lijkt, dus de subsidie is teruggestort. • (DoeGewoon) Watt - Opslag, bewoners in gesprek over opslag van energie thuis De energiecoöperatie DoeGewoonWatt (DGW) uit Oude IJsselstreek wil gezamenlijk uitzoeken hoe zonnepanelen het best toegepast kunnen worden, in combinatie met batterijopslag, energiebeheer in de woning en de vorm van het energiecontract. Door samen aan de slag te gaan, kennis te delen en krachten te bundelen op dit onderwerp wil DGW de bijdrage van huishoudens aan de energietransitie vergroten. De subsidie is verlengd tot 30 juni 2026. • Warmte uit kunstgrasvelden Roelofs heeft met de Energiescan Achterhoek via een quickscan gekeken welke locaties in de Achterhoek kansrijk zijn voor collectieve energiesystemen, met name rond kunstgrasvelden (waar de Aendless-techniek en warmte-koude opslag (WKO) goed te combineren zijn). Per locatie is op verschillende parameters beoordeeld of warmtewinning uit kunstgras kansrijk is. Daarnaast zijn drie blauwdrukken uitgewerkt (grootschalig collectief met WKO, kleinschalig collectief met bodemlussen en individuele lucht-warmtepompen), inclusief voor- en nadelen en globale kostenramingen. Als vervolg kunnen gemeenten ervoor kiezen om kansrijke locaties verder te laten uitwerken met gedetailleerde locatie- en bodemonderzoeken, net- en invoedstudies, stakehouderssessies en businesscases. Daarmee kan per casus een passend systeemontwerp, financieringsmodel en planning voor realisatie worden vastgesteld. Wij gaan dit zelf doen met de Gebiedsenergievisie rondom Loil en Didam Noord-Oost (zie Thema 2, project 15). • Buurt Energie Platform (BEP) - beppen over energie m.b.v. app energiemonitoren en gesprekken met buurtgenoten Een BEP is een social-art platform welke ondersteuning verleent aan een maatschappelijke discussie over de energietransitie. Door gebruik te maken van BEP kunnen consumenten met elkaar de discussie aan gaan over het gebruik van energie. Dat kan op individueel niveau, hoeveel elektriciteit en gas verbruik ik in mijn woning, maar ook op straat- en/of wijkniveau. De consument kan, desgewenst anoniem, zien hoeveel elektriciteit en gas er wordt verbruikt. Door samen te werken, op basis van BEP, met de diverse bedrijven en overheidsinstanties, wil de initiatiefnemer consumenten in de straat, buurt en wijk bewuster maken van het energieverbruik.
--	--	--

4B: Monitoring

		Resultaat 2025
24	Monitoringsverslag projectagenda	Dit document betreft het monitoringsverslag 2025.